NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(armonizarea cadrului normativ privind IMM-urile)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de lege a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Elaborarea prezentului proiect de lege constituie o intervenție sistemică de aliniere a cadrului normativ național la standardele Uniunii Europene, având ca obiectiv central redefinirea ecosistemului antreprenorial prin armonizarea criteriilor de clasificare a IMM-urilor, reglementarea categoriei întreprinderilor cu capitalizare medie (small mid-caps) și instituirea unor mecanisme avansate de susținere a competitivității la export și a accesului la finanțare, în deplină concordanță cu acquis-ul comunitar și angajamentele asumate în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Principalele surse care fundamentează intervenția sunt:

Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (2003/361/CE), document de referință la nivelul Uniunii Europene pentru delimitarea categoriilor de întreprinderi în funcție de numărul de angajați, cifra de afaceri anuală și bilanțul contabil, utilizat transversal în politicile publice, schemele de ajutor de stat și programele de sprijin economic.

Totodată, proiectul asigură alinierea cadrului normativ național la *Recomandarea Comisiei din 21 mai 2025 ((UE) 2025/1099) privind întreprinderile mici cu capitalizare medie*, prin reglementarea unei noi categorii de entități: întreprinderile mici cu capitalizare medie (small mid-cap enterprise). Poziționată între segmentul IMM și cel al întreprinderilor mari, această categorie este introdusă în vederea facilitării accesului la instrumente de finanțare și măsuri de sprijin dedicate, în deplină concordanță cu abordările recente ale Uniunii Europene privind politicile de creștere economică.

Totodată, obiectivele prezentului proiect sunt convergente cu prioritățile fundamentale stabilite în Comunicarea „Small Business Act" pentru Europa [COM(2008) 394 final] și revizuirea acesteia din 2011. Prin implementarea principiului „Think Small First" (A gândi mai întâi la scară mică), intervenția legislativă asigură un cadru de reglementare predictibil și armonizat cu bunele practici comunitare, esențial pentru reducerea barierelor administrative în calea dezvoltării IMM-urilor.

Prezentul proiect, de asemenea, transpune parțial *Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială*, precum și *Directiva 98/29/CE a Consiliului privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export*.

Prin urmare, proiectul de lege contribuie la consolidarea coerenței cadrului normativ național, la creșterea predictibilității și comparabilității statistice, precum și la facilitarea participării Republicii Moldova la programe și inițiative europene destinate sprijinirii întreprinderilor, în contextul procesului de integrare europeană.

Necesitatea elaborării prezentului proiect de act normativ este fundamentată pe următoarele documente de politici și angajamente internaționale:

1. **Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii** 2025-2029 (PNA), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025):

- **Capitolul 20** „*Politică industrială și antreprenorială*" (Cluster 3 – Competitivitate și creștere incluzivă, Anexa A, acțiunea 3), vizează transpunerea Recomandării Comisiei

2003/361/CE privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, precum și a Recomandării Comisiei (UE) 2025/1099 privind întreprinderile cu capitalizare medie;

- **Capitolul 30** „*Relații externe*” (Cluster 6 – Relații externe, Anexa A, acțiunile 3-7), prevede instituirea cadrului legislativ pentru susținerea oficială a creditelor la export, prin transpunerea acquis-ului comunitar relevant în domeniu.

2. **Strategia Națională de Dezvoltare Economică** 2030 (SNDE), aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024. SNDE detaliază direcțiile prioritare de intervenție stabilite în Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030” (Legea nr. 315/2022). Implementarea strategiei reflectă angajamentele internaționale asumate prin Acordul de Asociere RM-UE (Titlul IV privind cooperarea economică și Titlul V privind comerțul), precum și cele derivate din statutul de țară candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană.

3. **Strategia națională de dezvoltare a pieței de capital din Republica Moldova pentru perioada 2025-2030**, aprobată prin Legea nr. 167/2025, stabilește viziunea comună și coerentă de dezvoltare a pieței de capital din Republica Moldova. Importanța funcționării unei piețe de capital eficiente în economia unei țări este indubitabilă. Corespunzător, fiind un act de politici sectoriale, Strategia țintește utilizarea resurselor financiare disponibile pentru satisfacerea necesităților de finanțare a sectorului privat și a autorităților publice centrale și locale, obiectiv susținut și promovat consecvent de Comisia Națională a Pieței Financiare.

De asemenea, temeiul legal pentru aprobarea acestui proiect de act normativ este art. 6 lit. e) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, art. 26 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, art. 23 alin. (2) lit. c) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Sectorul întreprinderilor mici și mijlocii reprezintă principalul segment al economiei Republicii Moldova, reunind circa 99,6% din numărul total al întreprinderilor și generând peste 72% din cifra de afaceri la nivel național.

În contextul procesului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană și al necesității consolidării competitivității economiei naționale, se constată existența unor constrângeri structurale care limitează capacitatea întreprinderilor de a se dezvolta, de a accesa surse diversificate de finanțare și de a valorifica pe deplin oportunitățile oferite de integrarea economică europeană.

În context, evidențiem câteva probleme care impun intervenția legislativă:

1. Cu referire la definirea și clasificarea întreprinderilor mici și mijlocii

Problema: Întreprinderile din Republica Moldova pot întâmpina dificultăți în accesarea unor programe și instrumente financiare europene, ca urmare a diferențelor existente între criteriile naționale de clasificare și definiția IMM utilizată la nivelul Uniunii Europene.

Deși prin Legea nr. 187/2025 au fost actualizate pragurile financiare aplicabile întreprinderilor mici și mijlocii, cadrul normativ național nu preia integral metodologia prevăzută de Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei Europene, în special în ceea ce privește regulile aplicabile întreprinderilor autonome, partenere și legate, precum și modalitatea de determinare a numărului de salariați și a indicatorilor financiari utilizați pentru clasificare.

Cauza: Criteriile și metodologia de clasificare aplicabile întreprinderilor în Republica Moldova nu sunt pe deplin aliniate la definiția și regulile prevăzute de Recomandarea 2003/361/CE a Comisiei Europene, inclusiv în ceea ce privește pragurile financiare și determinarea statutului întreprinderilor autonome, partenere și legate.

În aceste condiții, utilizarea unor abordări diferite față de cele aplicate la nivelul Uniunii Europene poate afecta comparabilitatea datelor statistice și economice, poate genera costuri administrative suplimentare pentru întreprinderi și instituțiile implicate și poate crea dificultăți în evaluarea eligibilității întreprinderilor pentru anumite programe UE și instrumente financiare care utilizează definiția europeană a IMM-urilor.

Potrivit estimărilor efectuate în baza datelor Biroului Național de Statistică, aplicarea pragurilor financiare și a metodologiei armonizate cu standardele europene ar permite încadrarea suplimentară a unui număr de aproximativ 147 de întreprinderi în categoria IMM, facilitând astfel accesul acestora la programe și instrumente de susținere și sporind comparabilitatea datelor economice la nivel european.

2. Cu referire la categoria întreprinderilor mici cu capitalizare medie (small mid-caps)

Problema: Întreprinderile aflate într-o etapă avansată de creștere se confruntă cu dificultăți generate de tranziția directă de la categoria IMM la categoria întreprinderilor mari, ceea ce poate conduce la creșterea costurilor de conformare, la reducerea accesului la anumite instrumente de sprijin și la descurajarea proceselor de extindere și investiții (efectul de „margine abruptă" sau cliff-edge effect identificat la nivelul Uniunii Europene).

În practică, această situație generează un efect de tranziție abruptă, întrucât întreprinderile care depășesc pragul de 249 de salariați sunt supuse unui regim juridic și unor cerințe de conformare specifice întreprinderilor mari, care nu corespund întotdeauna capacității reale și nivelului lor de dezvoltare. O asemenea schimbare poate descuraja extinderea activității, investițiile și creșterea competitivității întreprinderilor.

Cauza: Cadrul actual de clasificare a întreprinderilor prevede doar categoriile microîntreprinderilor, întreprinderilor mici și mijlocii, iar întreprinderile care depășesc pragurile aplicabile IMM-urilor sunt încadrate direct în categoria întreprinderilor mari, fără existența unei categorii intermediare care să reflecte particularitățile întreprinderilor aflate într-o etapă avansată de creștere.

Analizele elaborate de Comisia Europeană și Centrul Comun de Cercetare (Joint Research Centre – JRC), inclusiv studiul „A comprehensive analysis of mid-cap enterprises in the EU business economy" (2025), evidențiază existența unui deficit de scalare (scale-up gap) la frontiera dintre categoria IMM și cea a întreprinderilor cu capitalizare medie. Potrivit acestor studii, efectul de prag poate descuraja întreprinderile performante să își extindă activitatea peste limita de 250 de salariați, din cauza riscului de a pierde accesul la anumite instrumente și mecanisme de sprijin. Această stagnare afectează potențialul de creștere și productivitatea economiei, în condițiile în care întreprinderile cu capitalizare medie sunt recunoscute la nivel european drept un segment important pentru inovare, transformare digitală, internaționalizare și reziliență economică.

Importanța acestui segment a fost recunoscută în documentele strategice recente ale Uniunii Europene, inclusiv în orientările politice ale noii Comisii Europene și în comunicarea „O Busolă pentru competitivitatea Uniunii Europene", care au evidențiat necesitatea unei abordări mai proporționale pentru întreprinderile aflate imediat peste pragurile aplicabile IMM-urilor. În acest context, la 21 mai 2025, Comisia Europeană a adoptat Recomandarea (UE) 2025/1099 privind definirea întreprinderilor mici cu capitalizare medie (Small Mid-Cap Enterprises), cu scopul de a asigura o tranziție graduală între categoria IMM și categoria întreprinderilor mari și de a facilita dezvoltarea unor politici și instrumente adaptate dimensiunii reale a acestor întreprinderi.

Studiile realizate la nivelul Uniunii Europene evidențiază faptul că întreprinderile cu capitalizare medie sunt, în general, mai inovatoare, mai digitalizate și mai orientate spre export decât IMM-urile, însă continuă să se confrunte cu provocări similare acestora, în special în ceea ce privește accesul la finanțare, costurile de conformare și deficitul de forță de muncă calificată. În același timp, ele nu dispun de resursele și avantajele structurale specifice marilor corporații, ceea ce justifică necesitatea unei abordări diferențiate și proporționale.

Efectul: În lipsa unei categorii distincte de întreprinderi mici cu capitalizare medie, întreprinderile aflate imediat peste pragurile aplicabile IMM-urilor sunt supuse unor cerințe și costuri de conformare specifice întreprinderilor mari, care nu corespund întotdeauna capacității lor reale și nivelului de dezvoltare. Această situație poate descuraja extinderea activității și investițiile, afectând potențialul de creștere și competitivitatea întreprinderilor.

Introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie nu urmărește extinderea automată a facilităților destinate IMM-urilor către întreprinderile mari, ci instituirea unui cadru de tranziție graduală și predictibilă pentru întreprinderile aflate în proces de dezvoltare. Abordarea propusă este în concordanță cu Recomandarea (UE) 2025/1099 și utilizează aceeași metodologie de determinare a statutului întreprinderii aplicabilă IMM-urilor, inclusiv regulile referitoare la întreprinderile autonome, partenere și legate, asigurând astfel coerența și continuitatea cadrului de clasificare a întreprinderilor.

În lipsa unei definiții armonizate la nivel național, întreprinderile din Republica Moldova pot întâmpina dificultăți în demonstrarea eligibilității pentru anumite produse financiare și programe destinate acestei categorii. Introducerea unei definiții compatibile cu cea utilizată la nivelul Uniunii Europene creează premisele necesare pentru facilitarea accesului întreprinderilor la astfel de instrumente și pentru dezvoltarea unor politici publice adaptate întreprinderilor aflate într-o etapă avansată de creștere.

3. **Cu referire la susținerea oficială a creditelor la export pentru IMM-uri**

Problema: În prezent, cadrul normativ național reglementează mecanisme de susținere a întreprinderilor mici și mijlocii, inclusiv prin instrumente de garantare a creditelor acordate de bănci și organizații de creditare nebancară, însă nu instituie un sistem distinct de credite la export care beneficiază de susținere oficială în sensul actelor Uniunii Europene și al Acordului OCDE privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială.

Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung prevede în preambul necesitatea asigurării creditului la export pe termen mediu și lung în schimburile internaționale, precum și în relațiile comerciale cu țările în curs de dezvoltare, care contribuie, în consecință, la integrarea lor în economia mondială, acesta fiind unul din obiectivele politicii comunitare de dezvoltare, dar și ca politica de export să se bazeze pe principii unitare și să nu fie denaturată concurența între întreprinderile din Comunitate.

În Republica Moldova, cadrul actual de susținere a antreprenoriatului nu include un mecanism specific de sprijin pentru finanțarea activităților de export, ceea ce face necesară alinierea la normele UE, pentru a facilita accesul exportatorilor la finanțare și a respecta condițiile concurenței echitabile

Cauza: Absența unui cadru normativ dedicat creditelor la export cu susținere oficială și lipsa unor instrumente de reducere a riscurilor comerciale și politice aferente operațiunilor de export.

În același timp, conform datelor Biroului Național de Statistică, în luna mai a anului 2025, exporturile de mărfuri ale Republicii Moldova au însumat 257,8 milioane dolari SUA, în scădere cu 2,9% față de luna aprilie 2025 și cu 7,2% comparativ cu luna mai 2024. Cumulativ, în perioada ianuarie–mai 2025, exporturile au totalizat 1.334,9 milioane dolari SUA, fiind mai mici cu 10,5% față de perioada corespunzătoare din anul 2024. Din totalul exporturilor, 77,4% au reprezentat mărfuri autohtone (1.033,1 milioane dolari SUA), iar 22,6% – reexporturi (301,8 milioane dolari SUA). Uniunea Europeană a fost principala destinație a exporturilor, cu o pondere de 63,0% (841,3 milioane dolari SUA), urmată de țările CSI cu 6,5%. Principalele țări de destinație au fost România (27,8% din total exporturi), Turcia (13,3%), Cehia (8,9%), Italia (8,7%) și Ucraina (8,3%). În structură, exporturile au fost dominate de mașini și aparate electrice (16,8%), semințe și fructe oleaginoase (12,6%), legume și fructe (9,5%), îmbrăcăminte (8,3%) și cereale (8,2%).

Republica Moldova dispune de un potențial considerabil de extindere a exporturilor, potrivit datelor ITC Export Potential Map, care prezintă existența unui decalaj între performanța actuală și capacitatea estimată de penetrare a piețelor externe. Conform International Trade Centre, aproximativ 53% din potențialul total de export al Republicii Moldova rămâne nevalorificat, diferența dintre exporturile efective și nivelul estimat indicând existența unor oportunități suplimentare pe piețele externe. De exemplu, pentru seturile de cablaje pentru vehicule potențialul de export este estimat la 549 milioane USD, comparativ cu exporturi actuale de 421 milioane USD, rezultând un potențial suplimentar de 186 milioane USD. În cazul semințelor de floarea-soarelui, diferența dintre potențial (458 milioane USD) și exporturile efective (257 milioane USD) este de 231 milioane USD. De asemenea, pentru struguri proaspeți potențialul nevalorificat este de circa 51 milioane USD, iar pentru mere – aproximativ 68 milioane USD. Aceste date evidențiază un potențial suplimentar de creștere a exporturilor, a cărui valorificare necesită consolidarea mecanismelor de susținere a exportatorilor și reducere a riscurilor aferente tranzacțiilor comerciale.

Efectul: Acest decalaj este asociat atât evoluțiilor cererii internaționale, cât și unor factori care țin de capacitatea întreprinderilor de a accesa finanțare în condiții accesibile, de a gestiona riscurile aferente tranzacțiilor externe și de a se conforma cerințelor specifice ale piețelor de destinație. În acest context, consolidarea instrumentelor de susținere a exporturilor, inclusiv prin mecanisme de creditare cu susținere oficială, poate contribui la valorificarea mai eficientă a oportunităților comerciale existente și la diversificarea piețelor de desfacere.

De asemenea, efectul se reflectă prin capacitatea limitată a exportatorilor de a accesa finanțare în condiții competitive și dificultăți în valorificarea oportunităților existente pe piețele externe.

4. **Cu referire la segmentul pieței de capital**

Problema: Segmentul obligațiunilor corporative pentru IMM-uri este practic incipient, din cauza riscului de credit perceput ca fiind ridicat, a costurilor de emisiune relativ mari raportate la dimensiunea companiilor și a apetitului limitat al investitorilor pentru instrumente fără mecanisme de protecție suplimentare. În lipsa unor mecanisme de diminuare a riscului, investitorii evaluează obligațiunile emise de IMM-uri ca având un profil de risc mai ridicat, ceea ce se reflectă majorarea costului finanțării sau în reticența de a subscrie emisiunea, și, respectiv, imposibilitatea accesării pieței de capital pentru întreprinderi mici și mijlocii.

Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung prevede în preambul necesitatea asigurării creditului la export pe termen mediu și lung în schimburile internaționale, precum și în relațiile comerciale cu țările în curs de dezvoltare, care contribuie, în consecință, la integrarea lor în economia mondială, acesta fiind unul din obiectivele politicii comunitare de dezvoltare, dar și ca politica de export să se bazeze pe principii unitare și să nu fie denaturată concurența între întreprinderile din Comunitate.

În Republica Moldova, cadrul actual de susținere a antreprenoriatului nu include un mecanism specific de sprijin pentru finanțarea activităților de export, ceea ce face necesară alinierea la normele UE, pentru a facilita accesul exportatorilor la finanțare și a respecta condițiile concurenței echitabile

Cauza: În ceea ce privește accesul la finanțare pentru IMM-uri, la sfârșitul anului 2024, după valoarea creditelor acordate IMM-urilor, 82,6 la sută, au fost acordate de către sectorul financiar-bancar și 17,4 la sută de către sectorul financiar nebancar. Astfel, în prezent, structura finanțării IMM-urilor este caracterizată printr-o dependență ridicată de creditarea bancară, în condițiile în care piața de capital rămâne slab utilizată ca sursă alternativă de finanțare. Sectorul bancar deține circa 90% din totalul activelor societăților din sectorul financiar, 9% revenindu-le organizațiilor de creditare nebancară și asociațiilor de economii și împrumut și circa 1% – societăților de asigurări. Chiar dacă 4 bănci sunt și societăți de investiții, sistemul financiar este dominat de creditarea

bancară, nu există atrageri de capital de pe piața titlurilor de capital, iar volumul capitalului atras prin obligațiuni corporative este nesemnificativ, prima emisiune având loc în anul 2023.

Efectul: Accesul limitat la finanțarea prin piața de capital reduce opțiunile disponibile IMM-urilor pentru atragerea resurselor financiare necesare dezvoltării activității și implementării proiectelor investiționale. Totodată, dependența predominantă de creditarea bancară limitează diversificarea surselor de finanțare din economie și reduce rolul pieței de capital în mobilizarea resurselor financiare către sectorul real al economiei. În consecință, întreprinderile cu potențial de creștere pot întâmpina dificultăți în accesarea unor surse de finanțare pe termen mai lung și adaptate necesităților lor de dezvoltare.

În același timp, cadrul normativ al pieței de capital necesită corelarea cu mecanismele de garantare propuse prin prezentul proiect, astfel încât garanțiile financiare acordate prin Fondul de garantare pentru întreprinderile mici și mijlocii să poată constitui o formă de acoperire a obligațiunilor emise de IMM-uri, în condițiile Legii nr. 171/2012 privind piața de capital.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Printre obiectivele acestei intervenții menționăm următoarele:

- asigurarea compatibilității cadrului național de clasificare a întreprinderilor cu standardele și metodologia utilizate la nivelul Uniunii Europene, în vederea facilitării accesului întreprinderilor din Republica Moldova la programe, instrumente financiare și alte oportunități de sprijin care utilizează definiția europeană a IMM-urilor, precum și a creșterii comparabilității datelor economice și statistice;
- îmbunătățirea aplicării criteriilor de clasificare a întreprinderilor și sporirea predictibilității pentru mediul de afaceri, prin asigurarea unei determinări corecte a statutului întreprinderilor și prevenirea fragmentării artificiale a activităților economice, contribuind astfel la direcționarea eficientă a măsurilor de sprijin către întreprinderile pentru care acestea sunt destinate;
- asigurarea unei tranziții graduale și predictibile pentru întreprinderile aflate într-o etapă avansată de dezvoltare, prin crearea premiselor necesare dezvoltării unor politici și instrumente adaptate întreprinderilor care depășesc pragurile aplicabile IMM-urilor, dar care continuă să se confrunte cu provocări similare acestora;
- facilitarea accesului întreprinderilor cu potențial de creștere la oportunitățile și instrumentele financiare dezvoltate la nivel european pentru segmentul întreprinderilor mici cu capitalizare medie, contribuind la stimularea investițiilor, inovării, internaționalizării și creșterii competitivității economiei naționale.
- Un alt obiectiv principal urmărit prin prezentul proiect de lege este alinierea cadrului normativ național la acquis-ul Uniunii Europene în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială, în conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană. În acest sens, proiectul vizează:

- instituirea cadrului juridic primar pentru acordarea susținerii oficiale a creditelor la export, prin alinierea parțială a Legii nr. 179/2016 cu privire la întreprinderile mici și mijlocii la Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 și Directiva 98/29/CE;
- crearea cadrului legislativ pentru dezvoltarea mecanismului național de garantare și asigurare a creditelor la export;
- desemnarea instituției responsabile pentru implementarea și administrarea instrumentelor de susținere oficială.

- Extinderea produselor de garantare emise prin Fondul de garantare a creditelor, gestionat de IP ODA, prin includerea posibilității acordării de garanții financiare pentru obligațiunile corporative emise de IMM-uri, în vederea diversificării surselor de finanțare ale acestora și stimulării utilizării pieței de capital. Măsura urmărește reducerea dependenței exclusive de creditarea bancară, facilitarea atragerii de resurse financiare pentru investiții și consolidarea

mecanismelor alternative de finanțare, prin diminuarea riscului pentru investitori și creșterea încrederii în emisiunile corporative ale IMM-urilor.

Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

- Armonizarea fidelă a definiției IMM. Proiectul prevede ajustarea definiției IMM astfel încât aceasta să fie pe deplin conformă cu Recomandarea Comisiei 2003/361/CE, inclusiv sub aspectul pragurilor financiare, modului de calcul al indicatorilor și tratamentului întreprinderilor autonome, partenere și legate. Categoria IMM-urilor este constituită din întreprinderi care au mai puțin de 250 de salariați și a căror cifră de afaceri anuală netă nu depășește 50 milioane euro și/sau ale căror active totale nu depășesc 43 milioane euro, echivalent în lei moldovenești, conform ultimei situații financiare aprobate.
- Introducerea categoriei de întreprindere mică cu capitalizare medie (small mid-caps). Se propune introducerea unei noi categorii de întreprinderi – întreprinderile cu capitalizare medie, situate între IMM-uri și întreprinderile mari. Conform abordării Comisiei Europene, această categorie include: întreprinderi cu un număr de salariați de peste 250; care nu depășesc pragurile stabilite pentru întreprinderile mari. Introducerea categoriei întreprinderilor mici cu capitalizare medie urmărește completarea cadrului național de sprijin al întreprinderilor, în conformitate cu evoluțiile recente ale politicilor Uniunii Europene.
- Reglementarea întreprinderilor partenere și afiliate. Proiectul introduce prevederi detaliate privind: criteriile de determinare a relațiilor de parteneriat și afiliere; modul de agregare a datelor financiare și a numărului de salariați; obligațiile de declarare și responsabilitățile întreprinderilor.
- Principalele modificări propuse vizează armonizarea terminologiei, actualizarea criteriilor de definire a IMM-urilor, introducerea unor noi obligații pentru întreprinderile care solicită statutul de IMM, precum și stabilirea unor reguli mai stricte privind controlul și verificarea declarațiilor pe propria răspundere.
- Modificările aduse articolului 6 clarifică mecanismul de dobândire a statutului de IMM. Se stabilește că întreprinderile pot obține acest statut fie prin întrunirea criteriilor stabilite de lege, fie prin depunerea unei declarații pe propria răspundere. Pentru întreprinderile nou-înființate, care nu au încă bilanțuri contabile aprobate, este introdusă obligația de a depune o declarație estimativă bazată pe datele financiare anticipate.
- Pentru a asigura un cadru mai strict de verificare a statutului IMM, se stabilește conținutul minim obligatoriu al declarației pe propria răspundere. Aceasta trebuie să conțină informații despre denumirea și sediul întreprinderii, numărul de identificare, forma juridică de organizare, numărul total de salariați, cifra de afaceri, activele totale, independența întreprinderii (autonomă, parteneră sau legată), precum și informații privind întreprinderile partenere sau legate. Se introduce obligația ca modelul tipizat al acestor declarații și anexele aferente să fie aprobate de autoritățile care administrează instrumentele de susținere pentru IMM-uri.
- Se introduce un nou articol care definește tipurile de întreprinderi luate în considerare la calcularea numărului de salariați și a valorilor financiare. O întreprindere este considerată autonomă dacă nu este întreprindere parteneră sau legată, potrivit criteriilor stabilite de lege. Prin excepție, anumite categorii de investitori pot atinge sau depăși pragul de 25% fără a afecta statutul de autonomie, dacă nu sunt legați individual sau în comun de întreprinderea în cauză. În cazul persoanelor fizice sau grupurilor de persoane fizice care desfășoară în mod regulat activități de investiții cu capital de risc („business angels”), plafonul de 1.250.000 euro se referă la investiția totală a acestor investitori în aceeași întreprindere, și nu la cota de participare în capital. Sunt prevăzute, de asemenea, universitățile sau centrele de cercetare fără scop lucrativ, investitorii instituționali, inclusiv fondurile de dezvoltare regională, precum și autoritățile administrației publice locale care întrunesc condițiile stabilite de lege.

- Un alt element important îl constituie alinierea metodologiei de calcul a numărului de salariați la conceptul de unități de muncă anuale (UMA/AWU) prevăzut de Recomandarea 2003/361/CE. Persoanele care nu au lucrat întregul an, cele care au lucrat cu timp parțial și lucrătorii sezonieri sunt calculați ca fracțiuni de UMA. Sunt incluse categoriile de personal prevăzute de Recomandare, iar ucenicii și elevii sau studenții aflați în formare profesională în baza unui contract de ucenicie ori de formare profesională, precum și durata concediilor de maternitate sau parentale, nu sunt luate în calcul.
- Modificările propuse mai includ un nou articol, care reglementează stabilirea datelor necesare pentru determinarea statutului IMM. Se prevede că aceste date se stabilesc pe baza conturilor oficiale ale întreprinderilor, iar pentru întreprinderile partenere sau legate, datele se consolidează proporțional cu procentul deținut din capitalul social sau din drepturile de vot. În cazul în care datele unei întreprinderi nu sunt incluse în conturile consolidate, se aplică reguli specifice pentru agregarea informațiilor privind angajații și indicatorii financiari.
- În cazul întreprinderilor partenere, relația de parteneriat există atunci când întreprinderile nu sunt clasificate ca întreprinderi legate, iar o întreprindere deține, individual sau în comun cu una ori mai multe întreprinderi legate, 25% sau mai mult din capitalul social ori din drepturile de vot ale unei alte întreprinderi. La determinarea statutului de IMM, datele întreprinderilor partenere se adaugă proporțional cu procentul de participare la capital sau cu procentul drepturilor de vot, luându-se în considerare procentul cel mai ridicat; în cazul participațiilor încrucișate se aplică procentul cel mai ridicat.
- În cazul întreprinderilor legate, încadrarea nu se determină exclusiv în funcție de un prag procentual al participației, ci prin existența uneia dintre relațiile de control prevăzute de lege, inclusiv deținerea majorității drepturilor de vot, dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, conducere ori supraveghere, exercitarea unei influențe dominante sau controlul majorității drepturilor de vot în baza unui acord. La calcularea numărului de salariați și a valorilor financiare se adaugă 100% din datele întreprinderilor legate direct sau indirect, dacă acestea nu sunt deja incluse prin consolidare.
- În cele din urmă, o altă modificare semnificativă propusă ține de crearea unui cadru favorabil dezvoltării IMM-urilor. Reformularea articolului 8 instituie *Testul IMM* ca instrument obligatoriu, asigurând că nicio reglementare nouă nu va bloca scalarea întreprinderilor. Acest mecanism este esențial pentru prevenirea deficitului de scalare, permițând identificarea timpurie a barierelor care împiedică trecerea de la statutul de întreprindere mijlocie la cel de small mid-cap.
- În scopul asigurării aplicării efective a acestor mecanisme și al corelării cadrului normativ, proiectul prevede modificarea corespunzătoare a Legii nr. 171/2012 privind piața de capital, prin extinderea formelor de acoperire a obligațiunilor cu alte garanții publice sau private, inclusiv garanțiile financiare emise potrivit Legii nr. 179/2016.

Principalele diferențe față de redacția existentă sunt următoarele:

- introducerea noțiunilor noi de: „credit la export” și „întreprindere”;
- alinierea definiției IMM, prin majorarea pragurilor financiare: pentru cifra de afaceri de la 25 de milioane de euro la 50 de milioane de euro, pentru totalul activelor de la 21,5 milioane euro la 43 milioane euro;
- se mărește zona de intervenție a statului care cade sub incidența obligațiilor de crearea a condițiilor favorabile pentru IMM, de la “proceduri administrative” la “cadrul de reglementare”, care este mai largă și pe lângă proceduri conține și condiții de activitate. Astfel de abordare mai largă este sugerată și de Small Business Act al UE;
- se stabilește un rol pro-activ al autorităților în identificarea și monitorizarea constrângerilor și a poverii pentru IMM-uri în comparație cu întreprinderile mari, astfel ca să fie soluționate probleme

existente, nu doar care țin de cadrul administrativ și nu doar prevenirea unor probleme care pot fi cauzate;

- în ceea ce privește extinderea produselor de garantare emise prin Fondul de garantare a creditelor, a fost propusă modificarea denumirii Fondului în „Fondul de garantare pentru întreprinderile mici şi mijlocii, iar alin. (2) la art. 13 a fost expus în următoarea redacție:

„(2) Fondul de garantare emite garanții financiare pentru obligațiile:

a) asumate de întreprinderi față de o bancă și/sau organizație de creditare nebancară, în cadrul produselor și mecanismelor aprobate, în scopul facilitării accesului întreprinderilor la finanțare și/sau suplinirii insuficienței de gaj;

b) asumate de întreprinderi aferente obligațiunilor emise de acestea, în condițiile legislației privind piața de capital;

c) aferente operațiunilor de credit la export, în conformitate cu reglementările aplicabile.”.

- în vederea alinierii Legii nr. 179/2016 la acquis-ul comunitar privind acordarea susținerii oficiale pentru creditele la export, au fost introdus un articol nou care reglementează susținerea oficială a creditelor la export:

„*Articolul 14[1]. Susținerea oficială a creditelor la export*

(1) Susținerea oficială a creditelor la export se acordă prin instrumente financiare destinate facilitării finanțării operațiunilor de export, prin garanții sau asigurări ale creditelor la export, finanțare directă ori refinanțare a creditelor la export, sprijin privind rata dobânzii, precum și prin combinarea acestor forme de sprijin.

(2) Guvernul desemnează IP ODA și alte instituții în calitate de agenții de credit la export ale statului, responsabile de implementarea mecanismelor de susținere oficială a creditelor la export, furnizată în numele Guvernului, pentru exportul de bunuri și/sau de servicii, atribuțiile operaționale ale acestora, inclusiv modul de raportare către fondatorii instituțiilor respective, fiind stabilite prin act normativ al Guvernului.

(3) Pentru operațiunile de credit la export prevăzute la alin. (1) cu termen de rambursare de doi ani sau mai mult, formele, condițiile și procedurile de acordare a susținerii oficiale, se stabilesc de Guvern.

(4) În cadrul susținerii oficiale a operațiunilor de export poate fi acordat ajutor condiționat și ajutor necondiționat referitor la schimburile comerciale, formele, condițiile și procedurile de acordare, criteriile de eligibilitate și condițiile privind nivelul de concesionalitate fiind stabilite prin act normativ al Guvernului. fiind stabilite prin act normativ al Guvernului.”.

- Totodată, în vederea asigurării coerenței cadrului normativ și a aplicării unitare a noilor reglementări privind susținerea oficială a creditelor la export, precum și acoperirea cu garanții financiare a deservirii obligațiunilor corporative emise de IMM-uri, proiectul de lege prevede completarea articolului 3 cu următoarele noțiuni:

„*ajutor condiţionat* - ajutor care este efectiv (de jure sau de facto) condiţionat de achiziţionarea de bunuri și/sau servicii din ţara donatoare și/sau dintr-un număr limitat de ţări, care include împrumuturi, granturi sau finanţări asociate cu un nivel de concesionalitate mai mare de zero procente;

ajutor necondiţionat – ajutor care include împrumuturi sau granturi ale căror fonduri sunt utilizate în mod liber și integral pentru a finanţa achiziţii din orice ţară;

credit la export - un aranjament de asigurare, garantare sau finanțare care facilitează unui cumpărător străin de bunuri și/sau servicii exportate să amâne plata pe termen scurt (de obicei sub doi ani), pe termen mediu (de obicei între doi și cinci ani) și pe termen lung (de obicei peste cinci ani); un credit la export poate lua forma unui credit- furnizor acordat de exportator, sau a unui

credit-cumpărător, în cazul în care banca exportatorului sau altă instituție financiară acordă un credit cumpărătorului (sau băncii sale);

garanție financiară – angajament asumat de Fondul de garantare, în condițiile prezentei legi, pentru garantarea obligațiilor aferente instrumentelor și mecanismelor prevăzute la art. 13 din prezenta lege;

garanție financiară pentru obligațiuni emise de ÎMM – angajamentul față de investitorii în obligațiuni emise de ÎMM, asumat de către o instituție care gestionează fondul de garantare pentru IMM-uri, în scopul partajării riscului financiar asociat cu emisiunile de obligațiuni și asigurării protecției investitorilor până la onorarea de către emitent a tuturor obligațiilor aferente achitării dobânzilor și răscumpărării obligațiunilor;

societate de capital de risc - entitate care permite investirea în comun a resurselor financiare ale mai multor investitori în titluri de capital și în titluri legate de capital, inclusiv cvasicapital, emise de societăți în care se investește, care sunt, în general, societăți private ale căror acțiuni nu sunt admise spre tranzacționare pe o piață reglementată, cu scopul participării la creșterea valorii societăților finanțate și al obținerii unui profit prin ieșirea din investiție, inclusiv prin vânzarea participațiilor deținute;

societate publică de investiții - persoană juridică constituită sub forma unei societăți pe acțiuni, al cărei capital social este deținut integral sau parțial de stat ori de unitățile administrativ-teritoriale și care are drept scop principal investirea, administrarea și valorificarea resurselor financiare prin dobândirea și deținerea de instrumente financiare, participații în capitalul altor persoane juridice sau alte active investiționale, în vederea obținerii unui beneficiu economic și/sau realizării unor obiective de interes public;”.

În concluzie, modificările propuse urmăresc să îmbunătățească claritatea și aplicabilitatea Legii nr. 179/2016, să reducă ambiguitățile în definirea IMM-urilor, să întărească mecanismele de control și să alinieze legislația națională la standardele europene. Prin aceste ajustări, se creează un cadru normativ mai clar și mai eficient, care va facilita atât activitatea IMM-urilor, cât și aplicarea corectă a reglementărilor privind susținerea acestora.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost examinate opțiuni alternative, deoarece intervenția ține de transpunerea exactă a definiției IMM-urilor din UE, precum și de angajamentul de aliniere totală a cadrului normativ național la acquis-ul comunitar în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Proiectul propus nu va genera impacturi asupra sectorului public, deoarece nu prevede acțiuni de reformă structurală sau instituțională preconizate, argumentarea necesității acestora, precum și nu include schimbări în funcțiile și competențele autorităților publice.

Totodată, proiectul extinde portofoliul de instrumente de susținere implementate de IP ODA prin introducerea unui mecanism de susținere oficială a creditelor la export, precum și a unui produs de garantare destinat emiterii de obligațiuni corporative de către IMM-uri. Implementarea acestor instrumente se va realiza în cadrul competențelor existente ale instituției, fără crearea unei noi entități publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul propus nu va genera impacturi financiare, deoarece nu prevede impacturi asupra bugetelor, precum costuri pentru punerea în aplicare a actelor normative și nici venituri generate/ratate pe baza noilor reglementări.

După cum a fost estimat în compartimentul cu descrierea situației, conform datelor situațiilor financiare din 2024, raportate la BNS, prin aplicarea cumulativă a criteriilor numărul de salariați și valoarea veniturilor, din 147 de întreprinderi mari ar rămâne 63 de întreprinderi mari. s-ar încadra în categoria de IMM, adițional le cele cca. 63.622 de întreprinderi, adică mai puțin de 1%.

Prin urmare, numărul de întreprinderi potențial eligibile pentru suportul de stat practic nu se va schimba. Mai mult ca atât, nici la moment statul nu are posibilitatea să acorde asistență tuturor întreprinderilor și suportul statului este limitată la suma disponibilă alocată în acest sens în cadrul bugetelor anuale. Prin urmare, nu va avea loc vreun impact bugetar. Suplimentar, fiecare program de suport poate prevedea anumite condiții suplimentare, pe lângă încadrarea în definiția de IMM, pentru acordarea de suport, precum selectarea anumitor categorii mai vulnerabile sau cu anumite caracteristici din domeniul IMM, ca de ex. IMM fondate de femei, microîntreprinderile, IMM din domeniul agroalimentar sau cele localizate în zone rurale.

În cele din urmă, numărul întreprinderilor eligibile, ar putea chiar să se reducă, deoarece vor apărea criterii noi de identificare a acestora, precum luarea în considerarea a întreprinderilor partenere și celor legate, în care caz numărul angajaților și valorile financiare sunt majorate cu situația din întreprinderile partenere și legate.

De asemenea, adoptarea prezentului proiect de lege nu generează cheltuieli bugetare directe imediate, întrucât actul normativ instituie cadrul juridic primar pentru susținerea oficială a creditelor la export și pentru extinderea produselor de garantare, fără a implica alocări bugetare la momentul intrării în vigoare.

Implementarea mecanismului de susținere oficială a creditelor la export, care va fi reglementată printr-o hotărâre de Guvern, precum și operaționalizarea produsului de garantare a deservirii obligațiunilor corporative emise de IMM-uri, odată cu modificarea Hotărârii de Guvern nr. 487/2022 cu privire la organizarea și funcționarea IP ODA și Hotărârii de Guvern nr. 709/2022 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la organizarea, funcționarea și utilizarea Fondului de garantare a creditelor pentru întreprinderile mici și mijlocii, va genera un impact asupra bugetului public, având în vedere necesitatea asigurării resurselor financiare pentru capitalizarea adecvată a FGC și acoperirea eventualelor obligații rezultate din executarea garanțiilor, în limitele plafoanelor de expunere și ale mecanismelor de gestionare a riscului ce vor fi stabilite prin actele normative subsecvente. Costurile estimative planificate în PNA 2025-2029 pentru acțiunea normativă privind adoptarea Hotărârii de Guvern privind creditele la export și asigurările aferente (transpunerea integrală a actelor UE în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială) din Anexa A la Capitolul 30 - Relații Externe constituie 207.90 mii lei.

Totodată, dezvoltarea și operaționalizarea produsului de garantare pentru credite la export reprezintă o măsură inclusă în Planul de creștere economică a Republicii Moldova - operaționalizarea a 2 noi produse de garanție în cadrul Fondului de Garantare a Creditelor, cu un accent deosebit pe IMM-urile orientate spre export, în conformitate cu Programul de Promovare a Exporturilor (garanții de credit pentru export și garanții de credit pentru agricultură - pentru care au fost planificate în Strategia sectorială de cheltuieli pe sectorul „Dezvoltarea sectorului privat” (2026-2028), pentru anul 2026 – 300.000 mii lei, iar pentru anul 2027 au fost estimați 400.000 mii lei.

Implementarea proiectului nu presupune alocarea unor resurse financiare suplimentare din bugetul de stat și nu generează obligații bugetare noi. Modificările propuse au caracter normativ și vizează armonizarea cadrului legal național cu Recomandarea 2003/361/CE privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, precum și cu Recomandarea (UE) 2025/1099 privind întreprinderile mici cu capitalizare medie. Eventualele măsuri de sprijin,

programe sau instrumente financiare care vor utiliza noile criterii de clasificare vor fi implementate în limitele resurselor aprobate prin Cadrul bugetar pe termen mediu și prin legea anuală a bugetului de stat.

Resursele financiare necesare pentru implementarea măsurilor subsecvente aferente creditelor la export și instrumentelor de garantare urmează a fi planificate și aprobate în conformitate cu documentele de planificare bugetară aplicabile, inclusiv Cadrul bugetar pe termen mediu și legea anuală a bugetului de stat. Implementarea prezentului proiect de lege nu generează, prin sine, obligații de cheltuieli suplimentare imediate, eventualele alocări financiare urmând a fi aprobate distinct în cadrul procedurilor bugetare corespunzătoare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege nu generează, prin sine, impact financiar direct asupra bugetului public național și nu presupune alocarea unor resurse financiare suplimentare pentru punerea sa în aplicare. Modificările propuse au caracter normativ și urmăresc armonizarea cadrului legal național cu Recomandarea 2003/361/CE privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii, precum și cu Recomandarea (UE) 2025/1099 privind întreprinderile mici cu capitalizare medie.

Conform datelor situațiilor financiare pentru anul 2024 raportate Biroului Național de Statistică, prin aplicarea noilor criterii de clasificare și a regulilor privind întreprinderile autonome, partenere și legate, impactul asupra numărului de întreprinderi eligibile pentru încadrarea în categoria IMM este limitat. Astfel, din totalul întreprinderilor clasificate în prezent ca întreprinderi mari, doar aproximativ 147 de întreprinderi (mai puțin de 1% din numărul total al întreprinderilor active) ar putea fi încadrate în categoria IMM. Totodată, introducerea regulilor privind întreprinderile partenere și legate poate conduce la excluderea din categoria IMM a unor întreprinderi care, în prezent, sunt clasificate exclusiv în baza indicatorilor individuali. În consecință, proiectul nu determină o extindere semnificativă a numărului potențialilor beneficiari ai măsurilor de sprijin și nu generează obligații bugetare suplimentare.

De asemenea, proiectul nu instituie programe noi de finanțare, scheme noi de ajutor de stat și nici obligații de finanțare automată din partea autorităților publice. Accesul întreprinderilor la măsurile de sprijin existente sau viitoare rămâne condiționat de criteriile de eligibilitate specifice fiecărui instrument de susținere și de resursele financiare aprobate în acest scop. Prin urmare, modificarea criteriilor de clasificare nu generează, în sine, creșterea automată a cheltuielilor bugetare.

Totodată, proiectul instituie cadrul juridic primar necesar dezvoltării unor instrumente de susținere în domeniul creditelor la export și al mecanismelor de garantare. Eventualele implicații financiare aferente implementării acestor instrumente vor rezulta din actele normative subsecvente care vor reglementa condițiile de funcționare, sursele de finanțare, plafoanele de expunere și mecanismele de gestionare a riscurilor.

Costurile estimative aferente măsurilor subsecvente privind creditele la export și instrumentele de garantare sunt reflectate în documentele de planificare bugetară relevante. Astfel, pentru acțiunea normativă privind adoptarea Hotărârii Guvernului referitoare la creditele la export și asigurările aferente, prevăzută în Programul Național de Aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană 2025–2029, sunt estimate costuri în valoare de 207,9 mii lei. Totodată, pentru dezvoltarea și operaționalizarea noilor produse de garantare în cadrul Fondului de Garantare a Creditelor au fost prevăzute resurse financiare în Strategia sectorială de cheltuieli pentru sectorul „Dezvoltarea sectorului privat” (2026–2028), în cuantum de 300 milioane lei pentru anul 2026 și 400 milioane lei pentru anul 2027.

Resursele financiare necesare implementării măsurilor subsecvente vor fi planificate și aprobate în conformitate cu documentele de planificare bugetară aplicabile, inclusiv Cadrul bugetar

pe termen mediu și legea anuală a bugetului de stat. Eventualele alocări financiare vor fi aprobate distinct în cadrul procedurilor bugetare corespunzătoare și în limitele resurselor disponibile.

4.4. Impactul social

Impacturi sociale majore nu sunt preconizate, în afară de faptul că ar putea fi create locuri de muncă noi, în rezultatul creșterii activității economice explicate în cadrul impacturilor asupra sectorului privat.

4.4.1. *Impactul asupra datelor cu caracter personal*

Proiectul propus nu conține prevederi referitoare la modificarea sau implementarea cadrului normativ existent în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

4.4.2. *Impactul asupra echității și egalității de gen*

Proiectul propus nu conține prevederi care pot afecta în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen.

4.5. *Impactul asupra mediului*

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

4.6.1. Impactul garanțiilor pentru obligațiuni corporative asupra pieței de capital

Introducerea posibilității acordării garanțiilor pentru obligațiunile corporative emise de IMM-uri este de natură să contribuie la dezvoltarea pieței de capital prin reducerea riscului perceput de investitori și creșterea atractivității instrumentelor financiare emise de întreprinderi. Conform analizei OCDE „Guaranteeing Development? The Impact of Financial Guarantees", garanțiile pentru obligațiuni și alte instrumente de datorie pot facilita accesul emitenților la piața de capital, pot îmbunătăți ratingul emisiunilor și pot extinde maturitatea finanțărilor disponibile, contribuind astfel la crearea unor noi instrumente de investiții și la aprofundarea pieței financiare. Studiul relevă că mecanismele de garantare pot contribui la dezvoltarea piețelor de capital prin diminuarea riscurilor asociate instrumentelor de datorie corporativă, sporirea încrederii investitorilor și extinderea bazei de investitori eligibili pentru astfel de instrumente financiare.

De asemenea, conform Fondului Monetar Internațional, dezvoltarea pieței obligațiunilor corporative generează beneficii semnificative de interes public, contribuind la o alocare mai eficientă a capitalului în economie, la diversificarea riscurilor de credit la nivelul sistemului financiar și la asigurarea finanțării pe termen lung pentru investiții. FMI relevă că obligațiunile corporative facilitează accesul la capital pentru finanțarea infrastructurii și oferă surse de finanțare pe termen lung, contribuind totodată la reducerea riscurilor de refinanțare și de finanțare asociate creditării tradiționale. În acest context, garanțiile pentru obligațiunile corporative pot contribui la sporirea atractivității acestor instrumente pentru investitori și la dezvoltarea segmentului obligațiunilor corporative.[1]

Prevederile proiectului contribuie la realizarea *Obiectivului general 1. Sporirea accesului companiilor la finanțare pe termen lung prin utilizarea instrumentelor pieței de capital* din Strategia națională de dezvoltare a pieței de capital din Republica Moldova pentru perioada 2025-2030, aprobată prin Legea nr. 167/2025 și, în special, a *Direcției prioritare 1.1. Crearea unui cadru stimulator și atractiv pentru finanțarea companiilor prin intermediul pieței de capital în raport cu creditarea bancară*. În acest context, instituirea posibilității acordării garanțiilor financiare pentru obligațiunile corporative emise de IMM-uri urmărește crearea unor condiții echivalente de acces la mecanismele de sprijin public pentru companiile care aleg să atragă finanțare prin intermediul pieței de capital. Măsura propusă contribuie la eliminarea dezechilibrelor existente între finanțarea

[1] IMF. Development of Private Sector Bond Markets: https://www.elibrary.imf.org/display/book/9780821349557/ch12.xml

bancară și finanțarea prin piața de capital și este în concordanță cu rezultatul urmărit de Strategia națională de dezvoltare a pieței de capital privind implementarea programelor guvernamentale de suport care să includă stimulente, inclusiv garanții, pentru încurajarea finanțării prin intermediul pieței de capital, precum și stimularea emisiunilor de obligațiuni corporative.

Prin urmare, proiectul de lege creează premisele necesare pentru diversificarea surselor de finanțare disponibile întreprinderilor, dezvoltarea segmentului obligațiunilor corporative și sporirea rolului pieței de capital în finanțarea economiei naționale. Astfel, măsura propusă este susceptibilă să contribuie la creșterea lichidității și diversificării pieței de capital din Republica Moldova, prin facilitarea accesului IMM-urilor la finanțare prin emisiuni de obligațiuni și prin extinderea oportunităților de investiții pentru participanții la piață.

4.6.1. Impactul mecanismelor de susținere a creditelor la export asupra accesului la finanțare

Creditele la export susținute oficial au reprezentat istoric una dintre principalele surse de finanțare externă pentru economiile în curs de dezvoltare și că importanța acestora crește în perioadele în care disponibilitatea altor surse de finanțare se reduce. Creditele la export susținute oficial contribuie la asigurarea creditelor comerciale necesare desfășurării activităților economice și facilitează importul bunurilor de capital necesare relansării investițiilor și susținerii creșterii economice.

De asemenea, reluarea și extinderea acoperirii prin mecanisme de creditare la export sunt considerate utile pentru catalizarea fluxurilor financiare și pentru normalizarea relațiilor dintre creditori și debitori, prin creșterea disponibilității finanțării comerciale și investiționale. De asemenea, un studiu de specialitate al FMI demonstrează capacitatea acestor instrumente de a mobiliza finanțare în condiții de risc sporit și de a facilita realizarea tranzacțiilor comerciale și investiționale care, în lipsa unor mecanisme de reducere a riscului, ar fi mai dificil de finanțat. Potrivit FMI, se estimează că cererea pentru creditele la export și mecanismele de garantare aferente va continua să crească, pe fondul majorării investițiilor și al necesității finanțării importurilor de bunuri de capital. Instituția evidențiază că aceste instrumente contribuie la finanțarea proiectelor de investiții, la facilitarea comerțului și la susținerea dezvoltării economice prin asigurarea accesului la resurse financiare care altfel ar putea fi indisponibile sau disponibile în condiții mai puțin favorabile.[2]

În acest context, mecanismele de susținere oficială a creditelor la export prevăzute de proiectul de lege sunt de natură să contribuie la creșterea accesului întreprinderilor la finanțarea operațiunilor de export, la reducerea riscurilor asociate tranzacțiilor comerciale internaționale și la consolidarea competitivității exportatorilor autohtoni, având totodată un efect pozitiv asupra dezvoltării activităților investiționale și asupra integrării economiei naționale în circuitul comercial internațional.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Proiectul este pe deplin compatibil cu:

- Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definiția microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii (2003/361/CE);
- Recomandarea Comisiei din 21 mai 2025 privind întreprinderile cu capitalizare medie ((UE) 2025/1099).

Adoptarea acestuia contribuie direct la realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de aderare la Uniunea Europeană.

De asemenea, proiectul de lege transpune parțial:

[2] https://www.elibrary.imf.org/display/book/9781451942521/ch001.xml?tabs=fulltext

- pct. 1 din Anexa I și pct. 5 (a) din Anexa II din Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială și de abrogare a Deciziilor 2001/76/CE și 2001/77/CE;
- transpune parțial art. 2 din Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung, precum și art. 2 (a) și 3 (a) din Anexa la Directivă.

Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 asigură aplicarea de către UE a Acordului Organizației pentru Dezvoltare și Cooperare Economică (OCDE) privind creditele la export care beneficiază de susţinere oficială. Scopul principal al Acordului privind creditele la export care beneficiază de susţinere oficială este de a oferi un cadru care să permită un mod de folosire ordonat al creditelor la export care beneficiază de susţinere oficială de către stat. Acordul urmărește să promoveze condiţii echitabile pentru susţinerea oficială de către stat, în scopul de a încuraja concurenţa între exportatori bazată pe calitatea și preţul bunurilor și serviciilor exportate, mai degrabă decât pe cele mai favorabile clauze și condiţii financiare care beneficiază de susţinere oficială.

Directiva 98/29/CE armonizează diferite sisteme naționale de asigurare a creditului la export pentru a garanta că nu există denaturări ale concurenței între întreprinderile din UE. Actul stabilește principii comune pentru garanție, primă, politicile de acoperire la nivel de țară și procedura de notificare.

Anterior, legislația națională a reglementat doar mecanisme de garantare a creditelor oferite de bănci și OCN-uri pentru IMM-uri, fără a institui un sistem de susținere oficială a creditelor la export în sensul actelor UE. Transpunerea prin prezentul proiect a actelor UE în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială este parțială, vizând normele menționate supra, pentru instituirea cadrului juridic primar privind susținerea oficială a creditelor la export.

Aspectele detaliate privind condițiile financiare, clasificarea riscurilor, primele, procedurile de notificare și mecanismele de implementare vor fi reglementate, în scopul transpunerii totale a acquis-ului comunitare în domeniul creditelor la export susținute de stat, printr-un act normativ subsecvent - Hotărâre de Guvern privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială (număr unic 417/MDED/2026) - care urmează a fi aprobată în luna iulie a anului 2026, conform PNA 2025-2029.

Pentru proiectul de lege au fost elaborate tabelele de concordanță aferente fiecărui act al UE, care reflectă gradul de transpunere a normelor din actele UE și prevederile propuse în legislația națională. Tabelul va fi actualizat în funcție de modificările operate în cadrul normativ.

Practica statelor membre ale Uniunii Europene arată că susținerea oficială a creditelor la export este realizată, de regulă, prin intermediul unor agenții naționale de credit la export, care oferă garanții, asigurări împotriva riscurilor comerciale și politice, finanțare directă ori mecanisme de refinanțare pentru operațiuni de export, în baza unui cadru legal primar și a unor reglementări secundare. Astfel, desemnarea prin proiectul de lege a Instituției Publice „Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului" pentru acordarea acoperirii sub formă de asigurare, garanție sau refinanțare a creditelor la export este compatibilă cu modelul instituțional aplicat în statele membre, precum și la nivel național.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Prin prezentul proiect de lege se creează cadrul juridic intern primar necesar pentru implementarea următoarelor acte juridice ale Uniunii Europene:

- Regulamentul (UE) nr. 1233/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind aplicarea anumitor orientări în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială și de abrogare a Deciziilor 2001/76/CE și 2001/77/CE;

- Directiva 98/29/CE a Consiliului din 7 mai 1998 privind armonizarea principalelor dispoziții aplicabile asigurării creditului la export pentru operațiunile care beneficiază de acoperire pe termen mediu și lung;
- Directiva Consiliului 84/568/CEE din 27 noiembrie 1984 privind obligațiile reciproce ale organismelor de asigurare a creditelor la export ale statelor membre care acționează în numele sau cu sprijinul statului, ori ale serviciilor publice care acționează în locul acestor organisme, în cazul garantării comune a unui contract care include unul sau mai multe subcontracte în unul sau mai multe state membre ale Comunităților Europene;
- Decizia Consiliului din 10 decembrie 1982 privind regimul aplicabil, în domeniile garanțiilor și finanțărilor la export, anumitor subcontracte care provin din alte state membre sau din țări care nu sunt membre ale Comunităților Europene (82/854/CEE);
- Decizia Consiliului din 13 noiembrie 2006 privind procedurile de consultare și de informare în domeniile asigurării creditului, al garanțiilor și al creditelor financiare (2006/789/CE).

Adoptarea prezentului proiect de lege este necesară pentru a institui cadrul juridic primar care să permită implementarea efectivă a normelor Uniunii Europene privind creditele la export care beneficiază de susținere oficială. Proiectul de lege instituie temeiul legal pentru acordarea susținerii oficiale a creditelor la export, desemnează instituția responsabilă pentru implementarea mecanismului și stabilește principiile generale aplicabile acestor instrumente, creând astfel baza legislativă necesară aplicării legislației UE în domeniu și alinierii cadrului național la acquis-ul UE, în vederea respectării angajamentelor asumate de Republica Moldova în procesul de integrare europeană.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Proiectul a fost supus procesului de avizare cu autoritățile relevante, inclusiv BNS, CNPF, Consiliul Concurenței, IP ODA, asociațiile de business, băncile, organizațiile de creditare nebancară, iar propunerile de ajustare au fost integrate în conținutul prezentului proiect. Proiectul de lege a fost supus avizării și consultării publice în conformitate cu art.32 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, prin expediere părților interesate și prin publicare pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării și pe portalul guvernamental particip.gov.md.

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative şi ale Legii nr. 239/2008 privind transparenţa în procesul decizional, Anunțul privind inițierea elaborării și de consultare publică a proiectului de lege a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării www.mded.gov.md, compartimentul *Transparenţă*, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.

Totodată proiectul a fost consultat cu Comisia Europeană, iar recomandările formulate au fost introduse în proiect.

7. Concluziile expertizelor

În temeiul art. 34, 36 și 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectul a fost supus expertizei anticorupție efectuată de către Centrul Național Anticorupție prin avizul Nr. 06/2/12075 din 06.07.2026 și expertizei juridice efectuată de către Ministerul Justiției prin avizul nr. 04/2-7749 din 10.07.2026. Proiectul a fost modificat conform propunerilor.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Guvernul și autoritățile centrale de specialitate, în termen de 6 luni de la intrarea in vigoare vor adopta actele normative necesare implementării prezentei legi și anume acțiunea normativă privind adoptarea Hotărârii de Guvern privind creditele la export și asigurările aferente (transpunerea integrală a actelor UE în domeniul creditelor la export care beneficiază de susținere oficială).

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea prevederilor proiectului va fi realizată de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării. I.P. ODA va adapta programele de suport, iar Biroul Național de Statistică va ajusta sistemele de date pentru reflectarea categoriei de întreprindere mică cu capitalizare medie.

Secretar de stat

Digitally signed by Selevestru Natalia
Date: 2026.09.03 09:23:16 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Natalia SELEVESTRU